

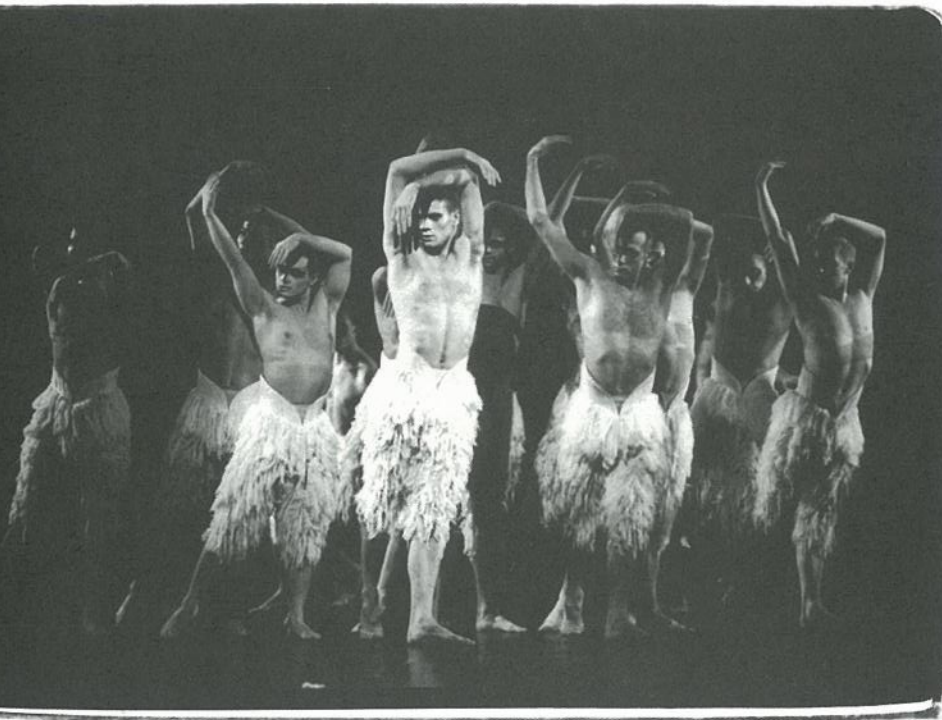
זה לא ברבור זה ברווז

יונת רוטמן

הפקתו הסנסציונית של מתיו בורן (Matthew Bourne) ל"אגם הברבורים" הועלתה בראשונה ב-1997, והפכה בין לילה ללהיט בימתי, שהתחרה בהצלחה בהצגות תיאטרון ומחזות זמר. המחול הוצג בווסט אנד הלונדוני במשך כחצי שנה, שמונה פעמים בשבוע. גם בברודוויי זכה המחול להצלחה רבה, שם הוא הועלה על-ידי המפיק קמרון מקינטוש. בחודש יוני יגיע "אגם הברבורים" של בורן להופעות במשכן לאמנויות הבמה בתל אביב. בשלהי המאה ה-20 החלו מספר כוריאוגרפים לנהל דיאלוג מעניין עם יצירות הבלט של התקופה הרומנטית. מאטס אק (Mats Ek) הכניס את "גיזל" לבית חולים לחולי נפש ואת אנשי הארמון ב"אגם הברבורים" הפך לברוויזים. הכוריאוגרף ג'ון נוימאייר (John Neumeier) בהמבורג הפך את הנסיך למלך לודוויג השני מבראונשוויץ והדגיש את המניעים ההומוסקסואליים בעיצוב הדמות. גם עיבודיה של מאגי מארין (Maguy Marin) ל"סינדרלה" ול"קופליה" הצטיינו בפרשנות שונה ורעננה. מתיו בורן בעיבודו החדש ל"אגם הברבורים" ממשיך מסורת זו. בורן הוא הכוריאוגרף הבולט מבין היוצרים הצעירים היום בבריטניה. יש לו חוש הומור מפתיע וכישרון לעבור בצורה מדהימה מצחוק לפאתוס. בורן לוקח את הממלכה הגרמנית הקסומה ומעביר אותה לארמון בריטי של שנות ה-50. דרך מבטו האירוני הוא מציג ארמון מנוכר המנוהל בידי אם שתלטנית שמגדלת נסיך מבלבל וחסר ישע. אך השינוי הבולט ביותר בגירסה זו הוא הפיכתם של הברבורים ללהקה

מרשימה של גברים חשופי חזה. בחברתם מוצא הנסיך נחמה ומזור לתסכוליו. הברבורים הגבריים מנפצים את מיתוס ה"ברבור הנשי הצחור", וסוחפים את המחול למערבולת של יצר ותשוקה. ניתן לראות דמיון מפליא של הנסיך האגדתי לדמותו של הנסיך צ'ארלס שעדת משרתים מקפידה לשייף ולהבריך כל פינה קטנה בחלקי גופו. מסדר הבוקר שעובר הנסיך מזכיר את מסדר החלפת המשמרות הבריטי. המלכה האם ב"אגם הברבורים" היא טיפוס קריר ובעלת סבר פנים חמוץ. הנימוסים והקפדנות הבריטית משתלטים על כל חלקה טובה בארמון והופכים את החיים בו לסיט מתמשך. הנסיך מבקש לברוח ומתאהב באשה הלא נכונה (שדומה דמיון מפלא לפרגי, הדוכסית מיורק), הוא שותה יותר מדי ומסתובב במקומות מפקפקים. באחד הימים הוא מגיע לפאב אפל מלא זונות ושיכורים שם הוא מאבד את חברתו לטובת שומר הארמון. שבור ופגוע הוא מגיע לפארק נידח ושם,

כמתוך חלום, עולה אט אט להקת ברבורים גבריים, שעתידים לשנות את חייו. מה מיוחד בברבורים של בורן? הם כולם גברים סקסיים, הנכנסים לבמה יחפים וחשופי חזה. לחלק התחתון של גופם הם עוטים מכנס עטור נוצות לבנות, המעניק להם מראה של חצי תיש חצי אדם. משהו שדומה לדמות הסטיר המיתולוגית. בריקודם הסוחף הם נותנים לנסיך תחושה של כוח, חופש וארוטיקה. הנסיך חוזר לארמון ושם מתקיים נשף זוהר, שלתוכו מגיח ברבור שחור, לבוש מכנסי עור וזיקט שחורים ומפתה את כל נשות הארמון בזו אחר זו, כולל את המלכה האם. לצלילי האקזוטיים של צ'יקובסקי (שמזכירים פה ריקוד פלמנקו), מזהה הנסיך המיוסר את הברבור הרשע ויורה, ומכאן חוזרת העלילה אל חדרו של הנסיך, שנראה כמו בית משוגעים לבן וצונן. בסיום, עולה הנסיך לשמים עם להקת הברבורים הלבנים, ומשאיר את הצופים ואת המלכה בשימון הנורא של הארמון. ב-1995 עובדה גירסה זו לטלוויזיה והפכה ללהיט.

גברים ברבורים ב"אגם הברבורים" של מתיו בורן
Male swans in "Swan Lake" by Matthew Bourne